

Tarcze antykryzysowe a limity spłaty zadłużenia (obecny stan prawny)

Adam Głębski

Wybrane kluczowe przepisy dotyczące relacji z art. 242-243

- Ustawa z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U. z 2020 r. poz. 374 z późn. zm.)
 - Zmiana z dnia 31 marca 2020 r. (Dz.U. z 2020 r. poz. 568)
 - Zmiana z dnia 19 czerwca 2020 r. (**Dz.U. z 2020 r. poz. 1086**)
- Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 10 sierpnia 2020 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wieloletniej prognozy finansowej jednostki samorządu terytorialnego (Dz.U. z 2020 r. poz. 1381)

Przeciwdziałanie COVID-19

- **Art. 2. 1.** Przepisy ustawy stosuje się do zakażeń i choroby zakaźnej wywołanej wirusem SARS-CoV-2, zwanej dalej „COVID-19”.
- 2. Ilekroć w ustawie jest mowa o „przeciwdziałaniu COVID-19” rozumie się przez to wszelkie czynności związane ze:
 - zwalczaniem zakażenia,
 - zapobieganiem rozprzestrzenianiu się,
 - profilaktyką
 - oraz zwalczaniem skutków, w tym społeczno-gospodarczych, choroby, o której mowa w ust. 1.

- Regulacja art. 242 i art. 243 a rachunek ekonomiczny:
 - 1) **na wydatki bieżące nie zaciągać długu długoterminowego** lecz finansować je z uzyskanych dochodów bieżących (lub ewentualnie, w szczególnych sytuacjach, z zasobów pieniężnych, które są już w dyspozycji JST),
 - 2) **na spłatę zadłużenia należy zaoszczędzić w budżecie wystarczającą ilość środków pieniężnych, które pokryją zarówno spłatę kapitału jak i odsetek** – jednocześnie dodatkowo należy pamiętać o tym, że w budżecie muszą być także zabezpieczone środki na udzielone poręczenia i gwarancje.

Dz.U. 2020 poz. 1086 - art. 15zoa-15zoc

- Art. 15zoa. 1. W roku 2020 JST, dokonując zmian budżetu, **może przekroczyć relację, o której mowa w art. 242 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, o kwotę:**
 - 1) planowanych wydatków bieżących ponoszonych w celu realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem COVID-19 **w części, w jakiej zostały sfinansowane dochodami majątkowymi lub przychodami, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 1–4 i 7 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych;**
 - 2) planowanego ubytku w dochodach będącego skutkiem wystąpienia COVID-19.

Art. 15zoa

- **2. Ubytkiem w dochodach JST** będącym skutkiem wystąpienia COVID-19, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, **jest zmniejszenie dochodów, obliczone jako różnica między**
 - dochodami jednostki planowanymi w zmianie budżetu, o której mowa w ust. 1,
 - a planowanymi dochodami wykazanymi przez jednostkę w sprawozdaniu budżetowym **za pierwszy kwartał 2020 r.**
- **3. Przez dochody, o których mowa w ust. 2, rozumie się dochody podatkowe, o których mowa w art. 20 ust. 3, art. 22 ust. 3 i art. 24 ust. 3 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach JST, powiększone o opłatę miejscową i uzdrowiskową.**

Ubytek dochodów

W przypadku gmin:

- udział we wpływach z PIT (§ 001),
- udział we wpływach z CIT (§ 002)
- podatek od nieruchomości (§ 031),
- podatek rolnego (§ 032),
- podatek leśnego (§ 033),
- podatek od środków transportowych (§ 034),
- podatek od osób fizycznych, opłacanego w formie karty podatkowej (§ 035),
- wpływy z opłaty skarbowej (§ 041),
- podatek od czynności cywilnoprawnych (§ 050),
- wpływy z opłaty eksploatacyjnej (§ 046 i § 051),
- opłata miejscowej (§ 044)
i uzdrowska (§ 039);

W przypadku powiatów i województw:

- udział we wpływach z PIT (§ 001),
- udział we wpływach z CIT (§ 002),

- **Art. 15zoa**
- 4. Na koniec roku budżetowego 2020 ocena spełnienia zasady określonej w art. 242 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych następuje z uwzględnieniem:
 - **wykonanych wydatków bieżących** ponoszonych w celu realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem COVID-19
 - oraz **ubytku w wykonanych dochodach**, będącego skutkiem wystąpienia COVID-19.

Zmiana rozporządzenia w sprawie WPF (Dz.U. poz. 1381)

Rola objaśnień do WPF

- **Poz. 7.2 – przypis [8]** (nowe brzmienie dot. relacji art. 242)
- [...] Skutki finansowe wyłączeń ograniczenia, o którym mowa w art. 242 ustawy, **zawarte w innych ustawach należy ująć w objaśnieniach** dołączanych do wieloletniej prognozy finansowej zgodnie z art. 226 ust. 2a ustawy.

- **Art. 15zob. 1.** Ograniczenia określonego w art. 243 ust. 1 ustawy [...] w zakresie spłaty zobowiązań JST nie stosuje się do wykupów papierów wartościowych, spłaty rat kredytów i pożyczek wraz z należnymi odsetkami i dyskontem, odpowiednio emitowanych lub zaciągniętych w 2020 r. do równowartości kwoty ubytku w wykonanych dochodach jednostki będącego skutkiem wystąpienia COVID-19. Przepisy art. 15zoa ust. 2–4 stosuje się odpowiednio.
- 3. Zaciągnięcie zobowiązań, o których mowa w ust. 1, nie może zagrażać realizacji zadań publicznych przez JST w roku budżetowym i latach następnych. [...]

- **Art. 15zob**
- **2. Ustalając relację ograniczającą wysokość spłaty długu JST:**
 - 1) na lata 2020–2025 wydatki bieżące budżetu tej jednostki podlegają pomniejszeniu o wydatki bieżące na obsługę długu; w tym zakresie nie ma zastosowania art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 14 grudnia 2018 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 2500);
 - 2) na rok 2021 i lata kolejne wydatki bieżące budżetu tej jednostki podlegają pomniejszeniu o **wydatki bieżące poniesione w 2020 r. w celu realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem COVID-19.**

- **Art. 15zoc. 1.** Na koniec roku budżetowego 2020 łączna kwota długu JST nie może przekroczyć 80% wykonanych dochodów ogółem tej jednostki w tym roku budżetowym.
- 2. W trakcie roku budżetowego 2020 łączna kwota długu JST **na koniec kwartału** nie może przekraczać 80% planowanych w danym roku budżetowym dochodów tej jednostki.
- 3. Relacje, o których mowa w ust. 1 i 2, **mogą być niezachowane** jedynie w przypadku, gdy JST spełnia ograniczenie w zakresie spłaty zobowiązań JST, określone w art. 243 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych **bez zastosowania wyłączenia określonego w art. 15zob ust. 1.**

Zmiany w art. 242 – 243 podsumowanie

- Kwoty wyłączeń wydatków bieżących z art. 242 są **INNE** niż wyłączenia wydatków bieżących z art. 243
- Z art. 242 wyłącza się wydatki bieżące:
 - ponoszone w celu realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem COVID-19 **w części, w jakiej zostały sfinansowane dochodami majątkowymi lub przychodami, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 1–4 i 7**
- Z art. 243 wyłącza się wydatki bieżące:
 - **poniesione w 2020 r. w celu realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem COVID-19**

Zmiana rozporządzenia w sprawie WPF (Dz.U. poz. 1381)

- Dodano 4 nowe wiersze:
 - **Poz. 2.1.3.3** - pozostałe odsetki i dyskonto podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy (x)
 - **Poz. 5.1.1.4** - kwota przypadających na dany rok kwot pozostałych ustawowych wyłączeń z limitu spłaty zobowiązań (x)
 - **Poz. 10.10** - Wykup papierów wartościowych, spłaty rat kredytów i pożyczek wraz z należnymi odsetkami i dyskontem, odpowiednio emitowanych lub zaciągniętych do równowartości kwoty ubytku w wykonanych dochodach jednostki samorządu terytorialnego będącego skutkiem wystąpienia COVID-19 (x)
 - **Poz. 10.11** Wydatki bieżące podlegające ustawowemu wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań (**9**)

Metodologia (poz. 2.1.3.3)

- Należy tu ujmować **wydatki z tytułu odsetek i dyskonta podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań:**
 - 1) na podstawie **art. 15zob ust. 1** ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych
 - 2) wydatki bieżące z tytułu świadczenia emitenta należnego obligatariuszom uprawnionym z obligacji przychodowych, nieuwzględniane w limicie spłaty zobowiązań – na podstawie art. 243a ustawy.

Metodologia (poz. 5.1.1.4)

- Należy tu wykazywać:
 - 1) **kwoty spłat zobowiązań** z tytułu pożyczki, kredytu i emisji obligacji zaciągniętych w 2020 r., **wyłączonych z limitu spłaty zobowiązań – na podstawie art. 15zob ust. 1 ustawy [...] COVID-19 [...]**
 - 2) środki na zaspokajanie roszczeń obligatariuszy uprawnionym z obligacji przychodowych, wyłączone z limitu spłaty zobowiązań – na podstawie art. 243a ustawy.
- W przypadku JST, które nie korzystają z „obligacji przychodowych”
 - suma pozycji 5.1.1.4 oraz 2.1.3.3 winna być równa poz. 10.10.

Metodologia (poz. 10.10)

- W pozycji tej wykazuje się wykup papierów wartościowych, spłaty rat kredytów i pożyczek wraz z należnymi odsetkami i dyskontem, odpowiednio emitowanych lub zaciągniętych do równowartości kwoty ubytku w wykonanych dochodach JST będącego skutkiem wystąpienia COVID-19.
- W przypadku JST, które nie korzystają z „obligacji przychodowych”
 - **suma prognoz w poz. 10.10**
– nie może przekraczać ubytku dochodów

Metodologia (poz. 10.11)

- Należy tu wykazać kwoty wydatków bieżących, o które zostają pomniejszone wydatki bieżące budżetu przy wyliczaniu limitu spłaty zobowiązań określonego po prawej stronie nierówności we wzorze, o którym mowa w art. 243 ustawy, na podstawie odrębnych ustaw, bez wydatków bieżących na obsługę długu.
- **W 2020 r.** należy ująć wydatki bieżące poniesione w celu realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem COVID-19, o które - na podstawie art. 15zob ust. 2 pkt 2 [...] pomniejszane są wydatki bieżące budżetu przy ustalaniu relacji ograniczającej wysokość spłaty długu jednostki.

Metodologia (poz. 10.11)

- W pozycji tej – w celu właściwego ustalenia potencjału finansowego JST – nie ujmuje się wydatków bieżących **sfinansowanych otrzymanymi na ten cel dotacjami i środkami bieżącymi** ujmowanymi w poz. 1.1.4, a w szczególności:
 - 1) wydatków bieżących na realizację zadań zleconych,
 - 2) wydatków bieżących na realizację zadań z udziałem środków UE dotyczących przeciwdziałania COVID-19 ujmowanych w pozycji 9.3.1 *Wydatki bieżące na programy [...]*

Wskaźniki jednoroczne w WPF

Do ustalenia limitu na lata 2020-2025 (średnia z trzech lat ...):

$$\bullet \frac{(Dbe_i - Wbe_i + Dsm_i)}{Db_i} = \frac{(1.1 - 9.1.1 - 11.1.1) - (2.1 - 10.7.2.1.1 - 2.1.3 - 9.3.1 - \mathbf{10.11}) + 1.2.1}{(1.1 - 1.1.4 - 11.1.1)}$$

Do ustalenia limitu na lata 2026 i kolejne (średnia z siedmiu lat...):

$$\bullet \frac{(Dbe_i - Wbe_i)}{Db_i} = \frac{(1.1 - 9.1.1 - 11.1.1) - (2.1 - 10.7.2.1.1 - 2.1.3 - 9.3.1 - \mathbf{10.11})}{(1.1 - 1.1.4 - 11.1.1)}$$

Relacja po lewej stronie relacji z art. 243

$$\bullet \frac{(R+O)}{Db} =$$

$$\frac{(5.1 - \mathbf{5.1.1}) + (10.7.2.1 - 10.9) + (2.1.2 - 2.1.2.1) + (2.1.3 - (2.1.3.1 + 2.1.3.2 + \mathbf{2.1.3.3})) + 10.4}{(1.1 - 1.1.4 - 11.1.1)}$$

WPF w systemie BeSTi@ - czego nie ma w rozporządzeniu (?)

- Wiersz techniczny **art. 15zoc**
 - Wpis „TAK” w 2020 r. w poz. 8.4.1
nie jest równoznaczny z faktycznym spełnieniem relacji z art. 243
 - Gdy poz. **art15zoc _ZD** > 80% - to patrzymy na wynik w poz.
art15zoc_8.4.1

Pytania i dyskusja

Dziękuję za uwagę

Adam Głębski